

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֶר כְּתוּב (במדבר כא) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נַחֲשׁ נֹחֵשׁת וַיִּשְׁמְהוּ עַל הַנֶּס. עַל נֶס לֹא כְּתוּב, אֲלֵא עַל הַנֶּס. רָצָה לְתַקֵּן מָה שֶׁחָסַר. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב (במדבר כז) לְהַקְדִּישְׁנִי בַמַּיִם, בַּמַּיִם וְלֹא בַדָּבָר אַחֵר. כָּשֶׁם שֶׁהִתְחַלַּת בַּמַּיִם, רָצוֹנִי שִׁישְׁתַּלֵּם בַּשְּׁמִי הַנֶּס בַּמַּיִם. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֶר, מְקוּם שֶׁחָסַר לֹא שָׁלֵם, אֲבָל אֶתָּה תִּמְשִׁיךְ נֶס אֶחָד (כ"א).

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, כְּתוּב (במדבר כא) עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף. עֲשֵׂה לָךְ - לְתוֹעֲלֹתָיִךְ. עֲשֵׂה לָךְ - תִּקֵּן מָה שֶׁחָסַרְתָּ. וְעַם כָּל זֶה לֹא תִקֵּן אֲלֵא הַרְאִיָּה, שֶׁהָיוּ רוֹאִים בַּנֶּחֱשׁ וְחַיִּים. אֲבָל לֹא נִקְדַּשׁ הַשֵּׁם בַּמַּיִם, וְנִשְׁאַר חָסַר מִהַשְּׂאֵר. וְתִקְנַת בְּרָאִיָּה - (דברים לב) עֲלֵה אֶל הַר הַעֲבָרִים, וּרְאֵה, הַנֶּחֱשׁ רוֹאֵה בְעֵינָיִךְ, (שם לא) וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר, (במדבר כז) וּרְאִיתָ אֶתָּה וְנִאֲסַפְתָּ אֶל עַמֶּיךָ. בֹּא וּרְאֵה שֶׁאֲפִלוּ רְאִיָּה, כִּיִּן שֶׁעָשָׂה רְאִיָּה, כְּזֶה הַשְּׁלִים לַעֲצָמוֹ הַרְאִיָּה, אֲבָל לֹא הַשְּׁלִים אֶת הַשֵּׁם בַּמַּיִם כְּמוֹ שֶׁאָר כָּל הַשְּׁמוֹת.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בַּשְּׂעָה שֶׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (במדבר כ) לִכְן לֹא תִבְיֹאוּ, אָמַר מֹשֶׁה, הַנֶּחֱשׁ הַזֶּה הוּא לְתַקְלָה בְּעוֹלָם הַיָּה. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא כָךְ - דִּין לְחַיִּים, וְחַיִּים לְבַעֲלֵי הָאֲמַת. בְּאוֹתָהּ שְׂעָה שֶׁכְּתוּב (במדבר כ) וּרְאֵה אֶתְּוֹ וְחִי, יָדַע מֹשֶׁה דְרָכָיו וְהִצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין. פִּתַּח וְאָמַר, (דברים לב) הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ. זֶהוּ הַצּוּר שֶׁאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים (שם) אֵל אֲמוֹנָה וְאִין עוֹל, שֶׁכְּתוּב וּרְאֵה אֶתְּוֹ וְחִי, וְכְתוּב (שמואל ב-כב) הָאֵל תָּמִים דְרָכָו.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְהָרִי שְׁנִינוּ, אֵל - גְּזֵרַת רַחֲמִים הִיא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כג) אֵל מוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם, (שמות לד) אֵל רַחוּם וְחַנוּן. אָמַר לוֹ, לֹא כָךְ, שֶׁלְּמַדְנוּ, שׁוֹלֵט רַחֲמִים

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֶר כְּתוּב (במדבר כ"א) וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נַחֲשׁ נֹחֵשׁת וַיִּשְׁמְהוּ עַל הַנֶּס, עַל נֶס לֹא כְּתוּב אֲלֵא עַל הַנֶּס. בְּעַא לְאֶתְקַנָּא מָה דְחָסַר.

אָמַר לִיָּה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּתוּב (במדבר כ"ז) לְהַקְדִּישְׁנִי בַמַּיִם, בַּמַּיִם וְלֹא בַדָּבָר אַחֵר. כָּשֶׁם שֶׁהִתְחַלַּת בַּמַּיִם, בְּעִינָא דִישְׁתַּלֵּם בַּשְּׁמִי הַנֶּס בַּמַּיִם. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֶר אֶתְרָא דְחָסַר לֹא שְׁלִים אֲבָל אֶת מַגִּיד נְסָא חָדָא (נ"א ה"כא).

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כְּתוּב (במדבר כ"א) עֲשֵׂה לָךְ שָׂרָף, עֲשֵׂה לָךְ, לְתוֹעֲלֹתָיִךְ. עֲשֵׂה לָךְ, תִּקֵּן מָה דְחָסַרְתָּ וְעַם כָּל זֶה, לֹא תִקֵּן אֲלֵא רְאִיָּה, שֶׁהָיוּ רוֹאִים בַּנֶּחֱשׁ וְחַיִּין, אֲבָל לֹא נִקְדַּשׁ שְׁמָא בַמַּיִם וְאֶשְׁתָּאֵר חָסַר מִהַשְּׂאֵר. וְתִקְנַת בְּרָאִיָּה, (דברים ל"ב) עֲלֵה אֶל הַר הַעֲבָרִים וּרְאֵה, הַנֶּחֱשׁ רוֹאֵה בְעֵינָיִךְ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר (במדבר כ"ז) וּרְאִיתָ אוֹתָהּ וְנִאֲסַפְתָּ אֶל עַמֶּיךָ. תָּא חֲזִי דְאֲפִילוּ רְאִיָּה כִיִּין דְעֵבֵד רְאִיָּה, בְּהָאִי אֲשָׁלִים לִיָּה רְאִיָּה, אֲבָל לֹא אֲשָׁלִים שְׁמָא בַמַּיָּא כְּמוֹ שֶׁאָר כָּל שְׁמָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּשְּׂעָה דְאָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, (במדבר כ) לִכְן לֹא תִבְיֹאוּ. אָמַר מֹשֶׁה, הָאִי חֲזִיָּא לְתַקְלָא עַלְמָא הוּוּ. אָמַר לִיָּה מֹשֶׁה, לֹאוּ הַכִּי, דִּינָא לְחַיִּיבִיָּא וְחַיִּין לְמֵאֲרִי קְשׁוּט, בְּאוֹתָהּ שְׂעָה דְכְתוּב (במדבר כ) וּרְאֵה אוֹתוֹ וְחִי יָדַע מֹשֶׁה דְרָכָיו וְהִצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין. פִּתַּח וְאָמַר, (דברים ל"ב) הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ, דָּא הוּא צוּר דְקִאֲמַרִּין (דברים ל"ב) אֵל אֲמוֹנָה וְאִין עוֹל דְכְתוּב, וּרְאֵה אוֹתוֹ וְחִי. וְכְתוּב (שמואל ב' כ"ב) הָאֵל תָּמִים דְרָכָו.

אָמַר ר' חֲזִיָּא וְהָא תְנִינָן, אֵל, גְּזֵרַת רַחֲמִי הוּא כְמָה דְאֶתָּא אָמַר (במדבר כ"ג) אֵל

אֵל מוֹצִיאֵם מִמִּצְרַיִם, (שמות לד) אֵל רַחוּם וְחַנוּן. אָמַר לוֹ, לֹא כָךְ, שֶׁלְּמַדְנוּ, שׁוֹלֵט רַחֲמִים